

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naručnina se pošilja opravištvu v dijaškem semenišču (Knabenseminar.) — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamesne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopist se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Važni trije govori iz državnega zbora.

II. Naš poslanec g. baron Goedel je v svojem obširnem govoru v prid kmetskemu prebivalstvu zahteval oderuško postavo, olajšanje posilnega legaliziranja, zmanjšanje stroškov pri raznih pravadah. Veliko denarjev gre v zgubo, kedar posestnik umerje pa hodijo komisijoni dragih inventarjev in zapisnikov delat, gruntov cenit itd. Tudi stroški pri davkarijah so preveliki. Treba nam je postave za varstvo rib. Cena soli bi se naj zmanjšala; za napajanje Ptujskega polja bi se naj kaj storilo. Naposled je še govoril o željah kmetskega prebivalstva gledé na milo mu slovenščino. Rekel je:

„Naš kmet na južnem Štajerskem je jako skromen v jezikovnem in narodnostnem vprašanji; kar on zahteva záse, to privošči on vsem, samo vsejedno mu ne more biti, ako se jezik, katerega on govori, zasramuje, kar smo uže doživeli in se še dandenes dogaja često po časopisih. Jezikovno vprašanje globoko sega v rodbinsko življenje. Zajemčena gojitev in svojstvo vsakega narodnega plemena je tako važno in zahteva tudi pri nas umno in resno ravnanje. Jezik, katerega je vsakdo izmej nas govoril s svojo materjo, v katerem je morebiti na njenej strani molil svojo prvo molitev ali od nje prejel zadnji blagoslov, je tudi kmetovalcu tako svet, kakor vsakemu drugemu in jaz menim, da se na južnem Štajerskem ob tej zadevi ne more preiti nič več na dnevni red. To je nemogoče. Vsaka previdna in pred vsem vsaka odgovorna vlada bode dobro premislila, kako daleč se more in sme pri nas iti v jezikovnem vprašanji, da bi se na jednej strani računalo z obstoječim členom 19. državnih osnovnih postav in da se na drugej strani ne delajo neredi. A zgoditi se mora nekaj v tem oziru in s cenimi šalami, kakor se brijejo vsak dan po lokalnih časopisih štajerskih, ne more se v srci globoko ranjeno prebivalstvo več pomiriti. (Dobro! na desnej.)

Rad priznam, da se je v neposrednej okolici nemških krajev vzredil tak jezik, da si Nemeec govoreč ga domislja, da govori slovenski, a slo-

venski kmet rabeč ta jezik, da se pomeni s svojim nemškim sosedom, meni, da govori nemški. Ta sodrga, ki izvira iz obestranskega nepoznanja jezika, mora se iztrebiti, ako se hoče tudi našemu kmetu ustvariti podloga za višje izobraženje. To je uzrok, zakaj da si rodoljubi, ki pošteno mislijo s svojimi rojaki, prizadevajo, da bi se vzgoja vršila slovenski, ko germanizovanje naroda ni več mogoče. Posebno onim je slovenski jezik na veliko korist, ki stanujejo ob Dravi ter svoje pridelke pošiljajo na Srbsko, in onim, ki se selijo v Bosno in tam iščejo zaslužka. (Dobro!). Naš kmet dobro vé, kdo mu dobro hoče, ter jih pozna, kakor pozna tudi one, ki ga hočejo samo pritisniti ali ošabno gospodovati nad njim. Tega si pa kmet ne dopušča več in od tod prihaja zla volja onih gospodov zoper slovensko prebivalstvo, ker pri nas jim ne gre več politični posel. (Dobro! na desnej) kajti kmet je došel do samospoznanja, da se ne more prištevati menje vrednim ljudem, nego da je ravnopraven državljan, kakor vsakdo drugi. (Dobro! na desnej!)“

Gospodarske stvari.

Dvajsetero pravil sadjerejcem.

Sadjerejsko društvo v Altenburgu na Nemškem razglasilo je dvajsetero pravil, po katerih bi se slobodno tudi naši sadjerejci smeli ravnati:

1. Na visokem kaže zasajati v prvej vrsti črešnje, v nižavah slive (češplje), po severnih in izhodnih rebrih jabolka, po južnih in zapadnih legah grške. Črešnji suša najmenje škoduje, sliva pa največ mokrote prenaša.

2. Sadovnemu ali pitovnemu drevju najbolje ugaja vlažna ilovnata zemlja, ki vodo prepušča, in kder še prej niso rasla sadunosna drevesa. Kder voda zastaja, ondí ni dobro za pitovno drevje. Treba je drenaže.

3. Jeseni se naj izkopljejo velike jame drevsom. Po zimí kaže jame z gnojnico zalivati, drevesa pa se naj v nje posajajo spomladi.